

Raadsvoorstel

Datum 28 mei 2025

Onderwerp Bouwsteen Infrastructuur en Netcongestie – Onderdeel van Warmteprogramma Aardgasvrij Zwolle 2026-2036

Versienummer 1

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting

In 2050 willen we in heel Nederland van het aardgas zijn. Vanuit het Rijk krijgen alle gemeenten de opdracht om een Warmteprogramma op te stellen voor de komende tien jaar. Het Warmteprogramma beschrijft in welke gebieden we in de gemeente binnen nu en tien jaar aan de slag gaan met de warmtetransitie. Gemeenten zijn verplicht om iedere 5 jaar het Warmteprogramma te actualiseren. Het Warmteprogramma is omvangrijk. Het gaat over grote strategische keuzes, en ook over concrete uitvoerende projecten en de inzet van middelen en capaciteit. Kortom, over alles wat nodig is om aardgasvrij te worden. Dit Warmteprogramma gaat over een periode van 10 jaar (2026-2036).

Het Zwolse Warmteprogramma Aardgasvrij bestaat uit meerdere onderdelen op drie niveaus (zie figuur 1 op bladzijde 2). In deze raadsbrief ligt het **Bouwsteen Infrastructuur en Netcongestie** voor. De nieuwe warmtevoorziening komt er anders uit te zien. Van een centraal aardgasnetwerk naar een verscheidenheid aan warmtebronnen en -technieken. In de toekomst maken we gebruik van meer elektriciteit, meer warmte uit bodem, lucht en water en voor een deel van duurzame gassen. Dit vraagt om nieuwe infrastructuur en verzwaring van de huidige infrastructuur. Deze bouwsteen binnen het Warmteprogramma beschrijft hoe we toewerken naar een toekomstbestendige infrastructuur voor het aardgasvrij maken van de bestaande gebouwen.

Financiële gevolgen

Betreft doel 641 Energieneutraal Zwolle

Begroting wijzigen Nee

Budgetnummer

Bijlagen

Ontwerp Bouwsteen Infrastructuur en Netcongestie – Warmteprogramma Aardgasvrij Zwolle

Openbaarheid

☒ Openbaar

☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit Bouwsteen Infrastructuur en Netcongestie als onderdeel van het Warmteprogramma Aardgasvrij Zwolle 2026-2036 en geen wensen en bedenkingen ten aanzien van dat ontwerpbesluit aan het college van B&W kenbaar te maken¹.

¹ De Raad kan eventuele wensen en bedenkingen op het ontwerpbesluit in de vorm van een amendement kenbaar maken.

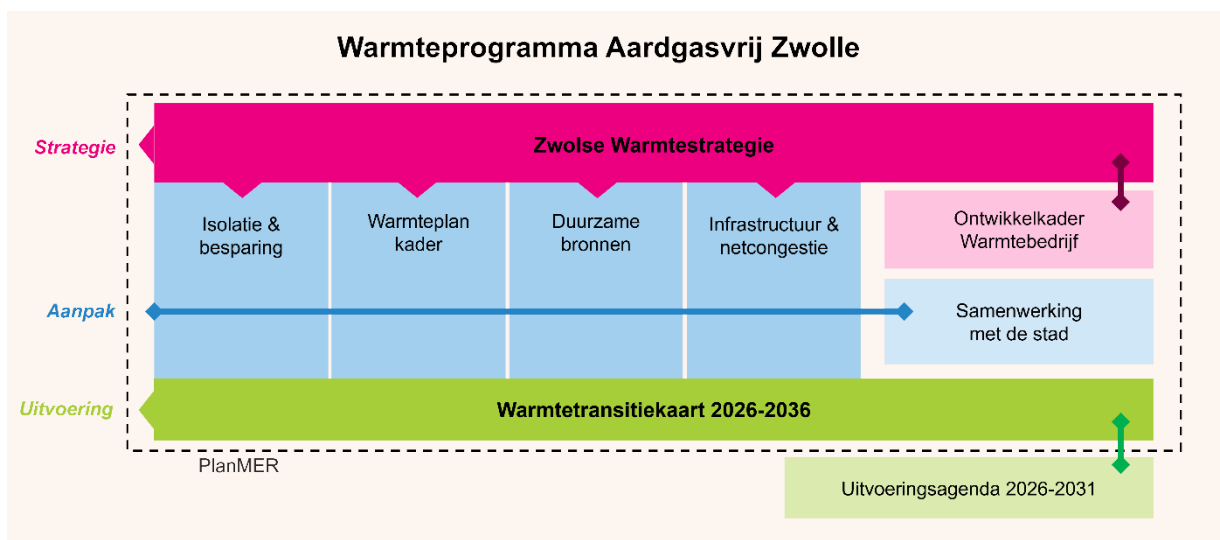
Datum 28 mei 2025

Inleiding

Vanuit het Klimaatakkoord hebben gemeenten de regie gekregen om de gebouwde omgeving te verduurzamen en aardgasvrij te maken. Als belangrijk onderdeel van het klimaatmitigatie en adaptatie. Uiterlijk in 2050 moeten alle gebouwen in Nederland aardgasvrij zijn. Om deze doelstelling te halen hebben gemeenten de wettelijke verplichting om een Warmteprogramma vast te stellen. Deze dient vervolgens minimaal iedere 5 jaar herijkt te worden. Het moet meer zekerheid bieden aan inwoners, bedrijven en instellingen voor de komende 10 jaar met betrekking tot de warmtetransitie. Het Warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet en wordt formeel vastgesteld door het college. Een Warmteprogramma is veelomvattend. Het geeft al het beleid weer op het gebied van de warmtetransitie in de gemeente. Het Zwolse Warmteprogramma aardgasvrij bestaat uit meerdere onderdelen op drie niveaus:

- (1) De Zwolse Warmtestrategie;
- (2) De Aanpak in beleidsbouwstenen;
- (3) De Uitvoering met de Warmtetransitiekaart voor 10 jaar en een Uitvoeringsagenda voor 5 jaar.

De verschillende onderdelen worden separaat, maar in samenhang opgesteld en voorgelegd. Samen vormen ze uiteindelijk het Zwolse Warmteprogramma. Voor het Warmteprogramma moet ook een planMER (milieueffectrapportage) opgesteld worden. In figuur 1 is de opbouw van het Warmteprogramma Aardgasvrij Zwolle verbeeld. De Zwolse Warmtestrategie en de bouwstenen in de Aanpak vormen de basis voor de Warmtetransitiekaart, die voor de komende 10 jaar (tot 2036) aangeeft waar we aan de slag gaan met een gebiedsaanpak richting aardgasvrij. Dit nemen we op in een Uitvoeringsagenda met een horizon van 5 jaar (2026-2031), waarin de planning en prioritering van concrete projecten en activiteiten is opgenomen. Met een overzicht van benodigde financiële middelen en capaciteit.

Figuur 1: Opbouw van het Zwolse Warmteprogramma Aardgasvrij

Meer informatie over wat het Warmteprogramma minimaal moet omvatten staat in het collegebesluit ontwerp Zwolse Warmtestrategie van 11 februari 2025.

Datum 28 mei 2025

Het Warmteprogramma is de start van de gebiedsgerichte aanpak en geeft aan waar er de komende tien jaar gewerkt wordt m.b.t. de warmtetransitie en waar we aan de slag gaan met het opstellen van Warmteplannen en de uitvoering daarvan. Onderstaande afbeelding (figuur 2) geeft de beleidscyclus weer van het Warmteprogramma, naar Warmteplan, naar (wijziging) omgevingsplan en uiteindelijk naar de uitvoering en het einde van aardgaslevering. Deze stappen doorlopen we op weg naar een aardgasvrije toekomst.

Figuur 2: De bouwsteen Infrastructuur & netcongestie op het niveau van het Warmteprogramma in de beleidscyclus.

Kader

- Klimaatakkoord 2019, waarin de opgave staat om in 2050 aardgasvrij te zijn.
- Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)
- Omgevingswet
- Transitievisie Warmte Zwolle (augustus 2020), hierin zijn publieke waarden: betaalbaar, vertrouwen, toekomstbestendig, draagvlak en betrouwbaar vastgesteld. Zie: [Transitievisie Warmte Zwolle 2020](#)
- Coalitieakkoord "Samen voor een waarde(n)volle toekomst 2022-2026", waarin is opgenomen dat een belangrijk onderdeel van de energietransitie, het aardgasvrij maken van bestaande wijken is

Argumenten

1. Het Warmteprogramma, en daarmee de bouwstenen, vaststellen is een collegebevoegdheid

Het vaststellen van het Warmteprogramma valt onder de bevoegdheid van het college. Echter het Warmteprogramma bevat kaderstellende en strategische keuzes voor de ontwikkeling van de stad. Daarnaast vervangt het Warmteprogramma de Transitievisie warmte die in augustus 2020 is vastgesteld door de Raad. Conform artikel 2.2 van de Omgevingswet (over afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen) wordt de gemeenteraad gevraagd om haar kaderstellende rol in te vullen met de wensen- en bedenkingenprocedure. In artikel 2.2 van de Omgevingswet staat 'Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af. De gemeenteraad is

Datum 28 mei 2025

geïnformeerd tijdens een technische briefing en willen we met dit ontwerpbesluit in de gelegenheid stellen te reageren. De wensen- en bedenkingenprocedure vullen we technisch-juridisch in door te vragen om het indienen van een amendement op het ontwerpbesluit, indien dit gewenst is.

1.1 De bouwsteen Infrastructuur & netcongestie is een belangrijke bouwsteen van de Aanpak in het Warmteprogramma Zwolle Aardgasvrij

- a. De Zwolse Warmtestrategie is als strategische kapstok op 11 februari 2025 door het college vastgesteld met daarin vier leidende principes:
 - We leren al doende en maken zoveel mogelijk gebruik van wat er al is
 - We reageren zo flexibel mogelijk op wat nodig is
 - We vullen een regierol in passend bij de situatie: sturend indien nodig
 - We willen klaar zijn voor toekomstige ontwikkelingen
- b. De bouwsteen Infrastructuur en Netcongestie is een bouwsteen van het Warmteprogramma Zwolle Aardgasvrij en bovenal gericht op de vraag hoe op tijd de benodigde infrastructuur beschikbaar is voor de buurten/wijken die 'van het gas gaan'. Het heeft daarmee een relatie naar de meer stadsbrede aanpak netverzwaring voor elektriciteit. De intensiteit van de netverzwaring is weer gekoppeld aan het ontwikkelen van een toekomstbeeld 2050 van het totale energiesysteem. Hierbij komen vragen aan de orde als hoeveel energie van welke soort energie is in 2050 nodig, wat is beschikbaar en hoe gaan we de komende jaren toewerken naar een robuust energiesysteem. Dat betreft ook een inschatting van de gevraagde energie per domein (dus ook gebouwde omgeving en per gebied).

Alternatieve mogelijkheden

Het niet vaststellen van deze bouwsteen zou betekenen dat er geen integraal Warmteprogramma Zwolle Aardgasvrij ontstaat.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Deze aanpak is niet als zodanig besproken met inwoners in de stad. De participatie over specifieke locaties vindt in de totstandkoming van warmteplannen en de uitvoering plaats.

Mogelijke problemen en oplossingen m.b.t. netcongestie voor wijken of buurten worden besproken met diverse stakeholders in de stad waaronder met het Platform Duurzaam Zwolle en de woningbouwcorporaties op het moment dat de warmte transitiekaart in procedure komt.

Communicatie

Eind 2025 komt een publieksversie van het hele Warmteprogramma. Deze bouwsteen wordt daar onderdeel van.

Financiën

Het vaststellen van deze bouwsteen heeft nog geen financiële consequenties. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor de ambtelijke kosten van netverzwaring. De kosten van fysieke ingrepen in de stad vormen onderdeel van de totale investeringen en kostendoorberekening van de netbeheerder Enexis in haar verzorgingsgebied. In de toekomst zal wellicht de noodzaak aan ambtelijke inzet toenemen. De besluitvorming daarvoor verloopt aan de hand van het in ontwikkeling zijnde aanpak netverzwaring 2050.

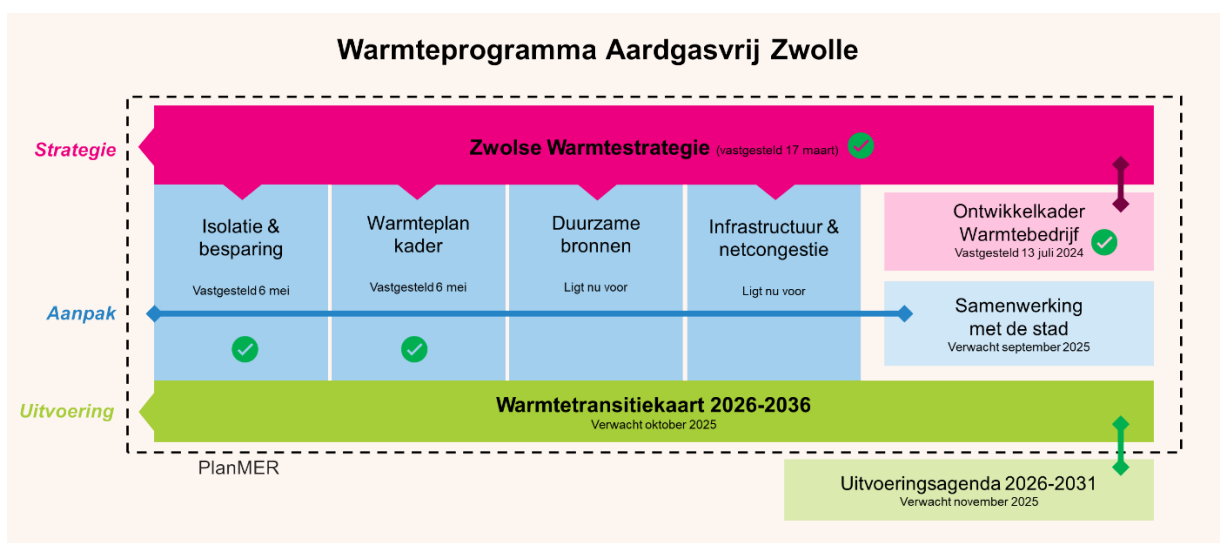
Datum 28 mei 2025

Risico's

Het tijdig ontwikkelen van benodigde infrastructuur bij de uitvoering van warmteplannen kent risico's. De in de bouwsteen beschreven samenwerking met Enexis is gericht op het mitigeren van deze risico's.

Vervolg

Gedurende 2025 willen we het Warmteprogramma gefaseerd voorleggen als ontwerpbesluit en eind 2025 verwachten we het Warmteprogramma als geheel te kunnen vaststellen, inclusief een planMER. Hieronder staat de planning van de verschillende bouwstenen, de Warmtetransitiekaart en de Uitvoeringsagenda.

Als alle aparte onderdelen door het college zijn vastgesteld en gedeeld zijn met de raad, brengen we het ontwerp-Warmteprogramma inclusief planMER naar het college. Daarin zijn eventuele wensen en bedenkingen van de raad verwerkt (middels een amendement) en krijgt een publieksversie (=leesbare samenvatting). Deze gaat na vaststelling door het college ter inzage voor alle inwoners van de gemeente Zwolle. De verwachte planning daarvan staat in de tabel hieronder. Na vaststelling vervalt de huidige Transitievisie Warmte.

	Verwachte planning
Ontwerp-Warmteprogramma incl. planMER	November 2025
Definitief Warmteprogramma incl. planMER	Maart 2026

Openbaarheid

Dit raadsvoorstel inclusief de bijlagen zijn openbaar.

Datum 28 mei 2025

Bijlagen

Bijlage 1 Ontwerp – Bouwsteen Infrastructuur & netcongestie – Onderdeel van
Warmteprogramma Aardgasvrij Zwolle 2026-2036

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

Waarnemend secretaris, Frank Wijnandts